

OK PÅ VÄG I 75 ÅR

BIL- OCH OLJEKOOPERATIONEN I SVERIGE

Bil- och oljekooperationen har verkat i 75 år i Sverige. Även om några lokala inköpsföreningar bildades redan i mitten av 1910-talet och framåt, betraktas 1926 som det officiella födelseåret.

Följande årtal och händelser speglar i koncentrerad form utvecklingen för bil- och oljekooperationen under de 75 åren.

1890-talet

De första bilarna kommer till Sverige.

1902

Det förmodligen första körkortet utfärdas den 26 maj detta år till fabrikör Alfred Hahn i Örebro, som därmed får tillstånd "att använda en mindre s k Automobilvagn".

1914

Antalet bilar har stigit till ca 3.000.

1915

Droskägarna i Stockholm går samman och bildar en inköpsförening, den första i sitt slag i världen. Föreningen är fortfarande verksam.

1920

Trafikbilägarna i Malmö bildar en inköpsförening, och året efter – 1921 – bildas en förening i Göteborg.

1923

Bensinpriset i Stockholm är uppe i 35 öre per liter. Världsmarknadspriset är 12 öre.

1925

Droskägarnas inköpsförening i Gävle bildas.

1926

Året det började

Vad vi i dag kallar OK-rörelsen föds. Vid Sveriges Trafikbilägares Riksförbunds kongress i Örebro motioneras om bildandet "av ett hela riket omfattande inköpsförbund för bensin, oljor, gummi och driftsförnödenheter". Motionen bifalles enhälligt och den nya organisationen får namnet Bilägarnas Inköpscentral (IC). Konstituerande föreningsstämma hålls i Stockholm den 20 augusti samma år.

Bilägarnas Inköpscentral blir centralorganisation för det växande antalet lokala inköpsföreningar som bildas runt om i landet för att ta upp kampen med de multinationella olje- och däckföretagens truster.

1927

IC köper rysk bensin av Nordiska Bensin AB. Bensinpriset sjunker från 38 till 24 öre per liter. IC börjar sälja Gislaved-däck och introducerar en egen smörjolja; Indian.

1928

Nordiska Bensin AB köps upp av de multinationella företagen, som vill höja priset till 40 öre per liter. IC startar egen import av rysk bensin från Hamburg och lyckas därmed hålla bensinpriset på en relativt låg nivå, 30 öre per liter.

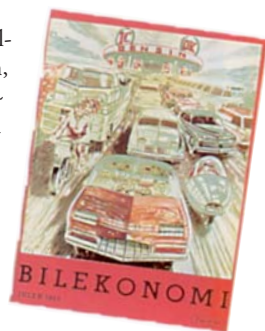

1929

Ett ryskt bensinföretag, AB Naftasyndikat, bildas och förhvir KF:s nybyggda importanläggningar. IC börjar köpa bensin från Nafta.

1930

Oljetrusten, dvs de multinationella oljebolagen, svarar Nafta med pris-krig. IC startar en egen tidning, Bilekonomi, som är föregångare till Vi Bilägare. Omsättningen är uppe i ca 5 miljoner kronor. IC:s första avdelningskontor öppnas i Sundsvall.

1931

Priskriget mellan Nafta och oljetrusten fortsätter. Bensinpriset är lägre än 20 öre per liter.

1932

Vad IC väntat och varnat för inträffar: AB Naftasyndikat ingår kartellavtal med oljetrusten, som därmed åter har herraväldet på den svenska bensinmarknaden. Priset stiger med 7 öre per liter. Oljebolagen försöker förmå IC-föreningarna att teckna "slavkontrakt" i utbyte mot bensinleveranser. IC svarar med att återuppta egen bensinimport. Oljetrusten svarar med prisdumpning för att krossa IC-föreningarnas sammanhållning. En statlig utredning om Sveriges bensinimport tillsätts. IC öppnar avdelningskontor i Luleå och Malmö.

1933

Läget är bekymmersamt för IC-föreningarna. Prisdumpningarna fortsätter. Detta år redovisar t ex Texaco i Sverige en förlust på 2,3 miljoner kronor, motsvarande ca 5 öre per liter såld bensin.

1934

Personellt och finansiellt samarbete med KF inleds.

1935

Ny utredning om statligt bensinmonopol. IC går emot. Nytt avdelningskontor invigs i Göteborg. IC redovisar förlust.

1936

Den egna importen har gjort huvudparten av IC-föreningarna oberoende av oljebolagen. Antalet IC-föreningar är 138. Bensinförsäljningen är uppe i 30 miljoner liter.

1937

IC börjar köpa bensin från Nynäs Petroleum. Antalet medlemmar är 5.000 och antalet föreningar 141.

1938

Sveriges bensinimport uppgår totalt till 740 miljoner liter. IC:s andel är 40 miljoner liter, dvs 5,4 procent. Antalet bilar i landet passerar 200.000-strecket.

1939

Andra världskriget bryter ut. Bensinransonering införs. IC börjar sälja gengasaggregat.

1940

Vid årets slut har bensinen praktiskt taget helt ersatts med gengas. IC-föreningarna säljer 2.000 gengasaggregat.

1941

Gengasbilparken ökar från 29.000 till 73.000. Bristen på bildäck föranleder körlicenser, hastighetsbegränsningar och andra inskränkningar. IC börjar marknadsföra en egen oljerenare som får ett mycket gott mottagande.

1942

IC flyttar sitt huvudkontor från Hagagatan till egen fastighet på Tegnérgatan i Stockholm.

1943

Däck av syntetiskt gummi kommer och provkörs med blandat resultat. Trä- och stålskensäddäck provas också, men utdöms.

1944

IC etablerar sig på bilområdet med några personbilar för drosktrafik samt bussar byggda på begagnade chassier. Freden börjar skönjas och IC:s efterkrigsplaner börjar diskuteras.

1945

Kriget slutar i maj. Lättnader i ransoneringsinträder och i november släpps bensinen fri. Bensinpriset är ca 80 öre per liter.

Efter närmare två års ingående diskussioner bildas den 22 mars Sveriges Oljekonsumenters Riksförbund. Medlemmar i den nybildade organisationen – vars huvudsakliga uppgift blir att anskaffa oljeprodukter – Bilägarnas Inköpscentral, Kooperativa Förbundet, Svenska Lantmännens Riksförbund, Svenska Västskärfiskarnas Centralförbund och Svensk Andelsfisk. I riksdagen framläggs en motion om att en skyndsamt utredning skall verkställas ”beträffande den framtida organisationen av handeln med brännolja”. En utredning tillsätts. IC-rörelsen avvisar i sitt svar till utredningen tanken på ett förstatligande.

Vid årets slut finns 137 föreningar med ca 10.000 medlemmar. Den sammanlagda omsättningen för föreningarna är ca 40 miljoner kronor, och för Bilägarnas Inköpscentral ca 40 miljoner kronor.

1946

Bensinpriset faller från 80 till 40 öre per liter. Beslut fattas om byggandet av ett ”IC-hus” på Kungsholmen.

1947

Motion om förstatligande av oljehandeln avslås.

1948

Bensinskatten höjs kraftigt och bensinpriset stiger från 39 till 69 öre per liter. I december påbörjas inflyttningen i det nya IC-huset.

1951

Bilägarnas Inköpscentral fyller 25 år. Antalet medlemmar i de lokala föreningarna är ca 21.000. IC börjar i blygsam skala sälja det östtyska bilmärket IFA.

IC introducerar också – som första företag i världen

tanka-själ-v-system på bensinstationerna. Avsikten är att pressa bensenpriset åt den växande skaran av pris-medvetna bilägare. Prissänkningen blir 2 öre litern.

1952

Antalet personbilar är 365.000. Privatbilismen är under stark utveckling och därmed övergår IC allt mer till att bli en konsumentkooperativ rörelse. IC-föreningarnas omsättning passerar 100 miljoner kronor.

1954

IC förvärvar Molinverken i Eskilstuna och döper om företaget till AB Termo-Industrier. Företaget tillverkar garage.

1955

IC:s bilsförsäljning utökas med Hudson och IFA Wartburg. Medlemsantalet i föreningarna är uppe i 68.000.

1956

Suez-krisen leder till bensinbrist, och körförbud på söndagar införs. OK förvärvar två tankfartyg om vardera 16.000 dwt.

1958

Antalet personbilar är 850.000.

1959

Beslut fattas om sammanslagning av IC:s och OK:s partihandelsorganisation.

1960

OK:s andel av den totala försäljningen av flytande oljeprodukter i landet uppgår till 14 procent. Allt fler gör-det-själ-v-platser byggs i anslutning till IC-stationerna, som därmed får karaktären av bilvårdsanläggningar.

1961

Antalet lokala IC-föreningar är nu uppe i 172. Förslag om hopslagning av lokalföreningar till regionföreningar för att stärka rörelsens konkurrenskraft lämnas i ett kommittébetänkande.

1962

IC bygger sitt första motorhotell i Öjebyn, utanför Piteå. Tidigare har viss rumsuthyrning förekommit i anslutning till några bensinstationer, men med Öjebynhotellet börjar IC:s egentliga satsning på motorhotell.

1963

En fusion genomförs mellan IC och OK. OK:s officiella namn ändras till Oljekonsumenterna – OK. Ytterligare medlemsorganisationer tillkommer: HSB, Riksbyggen samt norska och danska OK. OK övertar KF:s sju bränsleföretag.

1964

IC Stockholm öppnar landets första bilvaruhus – BIVA. Tidningen Bilekonomi läggs ned och ersätts med Vi bilägare, som under några år varit lokaltidningen för Bilägarnas Inköpsförening i Stockholm.

1965

BIVA begär att få köpa och sälja nya bilar från Volvo, Saab och Volkswagen på samma villkor som bilföretagens övriga återförsäljare. Bilföretagen svarar – först efter lång tid – genom att vägra sälja bilar till BIVA. BIVA beslutar sig för att försöka bryta detta monopol och ärendet anmäls till NO.

1966

M/T Okland levereras av Eriksbergs varv. OK täcker därmed 70 procent av sitt tonnagebehov med egna och långtidsbefraktade fartyg. Investeringarna i nya bilvårdsanläggningar fortsätter. Tolv nya anläggningar tas i bruk under året.

1968

OK bryter ännu ett monopol för att kunna pressa konsumentpriserna genom att starta egen import av reservdelar till bilar sedan bilföretagen vägrat sälja sådana till OK. Statens Planverk åtar sig att för OK:s räkning utreda konsekvenserna i samband med lokaliseringen av ett raffinaderi på västkusten. Planverkets utredning föreslår tio alternativa lösningar. Förutom Brofjorden nämns bl a Värö, Hisingen, Kode m fl platser som tänkbara lokaliseringalternativ. Ärendet Brofjorden börjar.

1969

IC som namn och märkessymbol försvinner och ersätts med OK som nu blir den samlade symbolen för bilägare- och oljekoooperationen.

1970

Regeringen ger klartecken till OK att få bygga ett raffinaderi vid Brofjorden. I samband med stadgeändringar ändras namnet från Oljekonsumenterna – OK till Oljekonsumenternas förbund.

1971

Under hösten påbörjas byggandet av raffinaderiet vid Brofjorden. Företagets namn är Skandinaviska Raffinaderi AB – Scanraff.

1972

OK träffar avtal med Texaco om delägarskap i Scanraff. Parterna skall dela på raffinaderikapacitet och finansiering.

Efter sju års segdragna förhandlingar får BIVA tillstånd att köpa och sälja Volvo, Saab och Volkswagen. Överenskommelsen bedöms av OK som en kompromiss.

1973

BIVA, numera dotterföretag till OK-förbundet, öppnar ett nytt bilvaruhus i Malmö.

1974

OK passerar Shell som största säljare av bensin. OK:s marknadsandel är 20,6 procent.

1975

OK startar försök med uthyrningsverksamhet i början av året. Ca 200 personbilar och lätta lastbilar och 300 husvagnar köps in och sprids till ca 70 bilvårdsanläggningar.

OK köper ett bilhandelsföretag i Göteborg för att

utvidga BIVA:s verksamhet ytterligare.

OK-rörelsens totala omsättning uppgår till drygt 3,3 miljarder kronor. Antalet medlemmar är 800.000 och antalet årsanställda ca 4.900.

Scanraff invigs den 29 maj. Raffinaderiet är den dittills största enskilda investeringen i Sverige. Kostnad: 1.470 miljoner kronor. Kapacitet: 8,3 miljoner ton råolja per år.

1976

50 år har gått sedan IC – den ursprungliga samköpsorganisationen för bilägare – bildades. Jubiléet firas på olika sätt, bl a med riksomfattande familjerally i samarbete med MFF.

1977

OK introducerar – som första och enda oljeföretag i Sverige – lågblybensin. Därmed sänks blyhalten från 0,40 till 0,15 gram per liter. Då den 97-oktavniga bensinen är en blandning av 93- och 99-oktavnig sänks också blyhalten i denna kvalitet till 0,30 gram per liter.

1978

Politiska oroligheter i främre Asien medför störningar i oljeleveranserna för de flesta oljebolag. Krisen ger ytterligare bevis på att OK:s satsning på Scanraff varit motiverad. Genom den har man skapat en långsiktig oljeberedskap, där OK kontrollerar alla led från råoljekälla till färdigraffinerad produkt. Härtill bidrar givetvis också de egna transportresurserna, både till lands och till sjöss. Det ökade förtroendet för OK tar sig bl a uttryck i en stark stegring av medlemsantalet under och efter krisperioden.

1979

OK först igen – denna gång med automattankning med betalkort, vilket införs på prov i Blekinge. Lantbrukskooperationen inleder samarbete med OK för att trygga oljeleveranserna till lantbruket. Lantbrukarnas Riksförbund (LRF) går in som

medlem i OK med ett insatskapital på tio miljoner kronor.

1980

Efter en tids förhandlingar är det klart att statliga Svenska Petroleum AB övertar 14 procent av aktierna i Scanraff. Återstående 86 procent delas lika mellan OK-förbundet och Texaco AB.

1981

OK tar i bruk det första dubbelbottnade tankfartyget byggt vid Uddevallavarvet.

1982

Landets 26 OK-föreningar omsätter 5,3 miljarder kronor, vilket är en ökning med 13,2 procent mot året innan. Det totala antalet medlemmar ökar med närmare 40.000 under året till 924.271.

1983

Konsumtionen av oljeprodukter minskar såväl internationellt som i Sverige. Det råder åter pris-krig på den svenska bensinmarknaden, och som ett resultat av detta ökar OK sina marknadsandelar, medan dock resultatet visar ett underskott.

På depåcisterner installeras flytande tak för att förhindra utsläpp av bensingångor.

1984

Efter en rekordsnabb projektering och byggnation invigs en ny "kracker"-anläggning vid Scanraff. Därmed har Scanraff blivit ett av Europas modernaste raffinaderier och OK har fått en anläggning som omvandlar tjockolja till bensin, diesel och gas.

OK inleder förhandlingar om samarbete med Svenska Petroleum (SP).

Trots hård press från övriga bensinbolag genomför OK Stockholm ett försök med etanolblandad bensin. Försöket slår väl ut. Den av spannmål

framställda etanolen binder vatten och det blir därför mindre risk för vatten i bensintank och för-gasare. Oktantalet höjs ett steg, vilket ger mindre risk för knackning. Den etanolinblandade bensinen är också mindre skadlig för miljön.

På bensinstationer och depåer installeras teknik som innebär att gasen, som tidigare trycktes ut ur cisternerna vid påfyllning från tankbil, nu omhändertas och transporteras tillbaka till depån där den återvinns.

1985

Under en följd av år har diskussioner förts med företrädare för staten och SP om en samordning av de statliga och kooperativa intressena på den svenska oljemarknaden. Under hösten resulterar förhandlingarna i ett konkret förslag till bildande av ett nytt varuförsörjningsbolag. OK-förbundet och SP slås samman i det nya bolaget, som får namnet OK Petroleum. Ägare blir KF med 52 procent av aktierna samt svenska och finska staten med 24 procent vardera.

1986

Den 1 januari påbörjas verksamheten i det nybildade bolaget OK Petroleum AB. Den 1 juli bildas OK Marknadsservice AB, ett av OK-föreningarna helägt serviceföretag, med huvudsaklig uppgift att anskaffa butiksvaor till OK-föreningarna, men även att bistå dessa med bl a löneadministration och rikstäckande reklam. Tidningen Vi Bilägare blir ett dotterbolag till OK Marknadsservice.

1988

OK-föreningarna är 20 till antalet, och dessa lämnar i genomsnitt 2 procent i återbäring. OK lanserar en helt ny alkylatbensin för skogsarbetare. I alkylatbensinen har många hälsofarliga ämnen tagits bort eller reducerats till ett minimum. Det farliga och cancerframkallande bensenet är borta, liksom sva-vel och bly.

1989

OK startar en ungdomssatsning, ”18–25”, som slår mycket väl ut. Tiotusentals ungdomar mellan 18 och 25 år blir medlemmar i OK.

OK är först i Skandinavien med att införa gasåterföringssystem vid bensinpumparna. Genom en gummimuff som sitter på tankmunstycket och sluter tätt kring bilens tankrör, förhindras att bensinångor läcker ut. I stället återförs bensinångorna till bensincisternen, via en extraslang. När tankbilen kommer och fyller på bensin tömmer man samtidigt cisternen på bensinångorna. Vid oljedepån omvandlas sedan ångorna åter till bensin.

1990

OK Syd och OK Västra Sverige bildar var sitt gemensamt utvecklingsbolag tillsammans med OK Petroleum AB. De nya företagen får namnen OK Syd AB respektive OK Väst AB och tar över driften av bensinstationerna i regionerna. Syftet är att skapa finansiella resurser för att åstadkomma nödvändig utveckling av stationsnätet.

Efter ett antal år av nära samarbete beslutar OK Uppland, Södermanland och Västmanland om

fusion, och bildar OK Mälardalen. OK Jämtland/Härjedalen och Västernorrland går samman i OK Mitt.

OK utvecklar ett nytt bränsle för dieselmotorer, OK Promil, Citybränsle 1. Denna har i jämförelse med standard- och lättdiesel betydligt lägre sva-vel- och aromathalter. OK introducerar även bio-logiskt nedbrytbara smörjmedel.

1991

OK Mälardalen och OK Stockholm fusionerar och bildar OK Stockholm-Mälardalen, landets största OK-förening med en omsättning på cirka 3 miljarder kronor.

Vid OK Torp i Uddevalla installeras världens första automattvätt utan borstar. Borstarna är ersatta med munstycken som med högt tryck i kombination med smutslösande kemikalier sprutar bilen ren.

OK Micropris införs, och blir en succé.

1992

Det råder lågkonjunktur i landet. Konsumtionen minskar drastiskt vilket även präglar den bilistiska sektorn i samhället. Bensinförsäljningen stiger dock med någon procent under året, bl a beroende på en stark tendens till hamstring under december

månad. Vid årsskiftet höjs bensinskatten kraftigt. Efter skattehöjningen utgörs 71 procent av konsumentpriset på bensin av olika typer av skatter.

OK optima blir den första bensinen där allt bly tas bort ur 96- och 98-oktanig bensin och ersätts med natriumsulfonat. En bilvårdsserie innehållande produkter för avfettning, schamponering, motortvätt, lackrengöring och vaxning introduceras. Produkterna är helt fria från aromatisk lacknafta. De är i stället baserade på vegetabiliska växtoljor.

1993

”Motorsägsbensinen”, som lanserades 1988, blir tillgänglig för OK:s alla kunder i och med att den lanseras under namnet Ultima som butiksvara i trelitersförpackning. Alla småmotorer som kan köras på 95-oktanig bensin går utmärkt på Ultima, t ex gräsklippare, trädgårdstraktorer, röjsågar, trimmers och båtmotorer.

Lågkonjunkturen fortsätter och bensinkonsumtionen i landet minskar med 5 procent under året. Att verka inom detaljhandeln blir en svår balansgång mellan god service och en anpassning av kostnaderna till de lägre volymerna. För att klara detta fattar OK-föreningarna Stockholm-Mälardalen, Örebro-Östergötland, Dala-Gävleborg, Västernorrland och Jämtland beslut om fusion.

1994

Fusionen genomförs, och den nya föreningen – OK ekonomisk förening – bildas. Föreningen omfattar mer än 60 procent av OK:s totala verksamhet i landet med en omsättning på 5,6 miljarder kronor och 2.000 årsmedarbetare. Antalet medlemmar är 750.000. Den ekonomiska stabiliteten för fortsatt expansion och framgång är säkrad.

I början av året säljer OK Petroleums ägare (KF samt finska och svenska staten) bolaget till den saudiske affärsmannen Mohammed Al-Amoudi. Under sommaren köper OK Petroleum hela Texacos svenska stationsverksamhet. I augusti reagerar konkurrensverket, och ifrågasätter det avtal som råder mellan OK och OK Petroleum. Förhandlingar om de framtida relationerna inleds.

1995

Den 1 oktober 1995 resulterar förhandlingarna i ett avtal, som innebär att medlemsägda OK och det saudiskägda OK Petroleum går skilda vägar. OK-namnet ägs av OK-medlemmarna, och OK Petroleum måste byta namn på bolaget. OK-föreningarna bildar tillsammans ett nytt försäljningsbolag – OK Försäljnings AB. 90 personer från OK Petroleums Motoristmarknad anställs i det nya bolaget. OK Petroleum byter namn till Preem Petroleum AB.

Stationsnätet i södra och västra Sverige delas upp mellan parterna. Preem Petroleum övertar därmed OK bensinstationer i ett antal som motsvarar ägarandelen i de bolag som bildades av OK Petroleum och OK Syd respektive OK Västra Sverige 1990. OK startar arbetet med att komplettera stationsnätet i södra och västra Sverige, bl a genom köp av bensinstationskedjan Sydbensin med 23 stationer.

1996

OK och Q8 kommer överens om ett samarbete i Syd- och Västsverige. Detta innebär att 72 bemannade Q8-stationer i regionen blir dubbel-

skyltade med OK och fungerar som OK-stationer med medlemsrabatter, återbäring mm. Därutöver invigs ett stort antal nya automatstationer, samt en med Q8 gemensamägd bemannad station i Värnamo. OK genomför ett omfattande etableringsprogram, och passerar vid årsskiftet 650 stationer i hela landet.

OK ägs till 100 procent av 1,5 miljoner svenska bilägare.

OK ekonomisk förening lanserar – som första företag i världen – "Bensinbetjänten James" på OK-anläggningen i Mörby utanför Stockholm. James är ett helautomatiskt tankningsystem för personbilar

"E 85" - etanol.

Etanol framställs genom jäsning av stärkelse och socker från spannmål eller cellulosahaltiga produkter som spån, skogsrester, energiskog och returfibrer.

Till skillnad från fossila råvaror bidrar inte etanol till något nettotillskott av koldioxid. "E 85" består av 85% etanol och 15% 95-oktanig bensin.

Etanolbilarna kan även köras på vanlig 95-oktanig bensin.

1997

Den 1 januari fusionerar OK Gotland, OK Syd och OK Vagnhärad med OK ekonomisk förening. Samarbetet med Q8 fortsätter, bland annat träffas ett nytt transportavtal mellan OK och KPS (Kuwait Petroleum Sverige AB). Smörjoljefabriken Petrolia AB bildas i ett samarbetsprojekt mellan Agro Oil, OK och Kuwait Petroleum. OK bildar tillsammans med övriga oljebolag i Sverige bolaget SPI Miljösaneringsfond AB, med uppgift att undersöka behovet av att sanera tomterna efter tusentals nedlagda försäljningsställen för bensin samt att i förekommande fall genomföra saneringarna oberoende av tidigare bolagstillhörighet.

När elmarknaden avregleras under hösten blir OK det första av de traditionella oljebolagen att ta steget till ett modernt energibolag genom att erbjuda hushållen ett konkurrenskraftigt pris på el. OK inviger även världens första "energiservicestation" i Årsta utanför Stockholm. Anläggningen tillhandahåller flertalet miljöanpassade drivmedel som finns på marknaden, samt bensin och diesel. Miljötänkandet genomsyrar hela anläggningen – OK tar sin del av ansvaret för att underlätta en övergång till mer miljöanpassade drivmedel och en hållbar utveckling.

1998

OK tar steget fullt ut i samarbetet med Q8. Den 26 juni offentliggörs principöverenskommelsen om bildandet av OK-Q8 AB, Sveriges största bensinbolag, med OK ekonomisk förening respektive Kuwait Petroleum International som ägare till vardera 50%. Avtalet skrivs under tre dagar före nyår, och det nybildade bolaget kan påbörja sin verksamhet den 1 januari 1999. På den avreglerade elmarknaden medverkar OK till att kravet på byte av elmätare vid byte av leverantör slopas. Kostnaden på 2 500 kronor för den nya mätaren har dessförinnan medfört att relativt få hushåll verkligen bytt elleverantör. Allt fler OK-medlemmar väljer att ha sin bil försäkrad hos OK Bil-försäkring, som drivs i samarbete med Folksam. Detta år erbjuds medlemmarna även en ny Villahemförsäkring enligt samma modell.

Det finns åtta OK-föreningar i Sverige; OK ekonomisk förening, OK Norrbotten, OK Värmland, OK Västerbotten (regionala föreningar) samt OK Köping, OK Långshyttan, OK Piteå och OK Örnsköldsvik (lokala föreningar).

1999

Den 1 januari är den första verksamhetsdagen för Sveriges nya, marknadsledande bensinbolag, OK-Q8 AB. Det innebär bland annat att OK-kortet fungerar på alla tidigare Q8-anläggningar, vilket gör OK-medlemskapet ännu mera värdefullt än tidigare. Även före detta Q8-kunder kan från samma datum använda sina kort på alla före detta OK-stationer. På nationaldagen, den 6 juni, hissar den nya OKQ8-flaggan på mer än 1 000 stationer över hela landet. Det är startskottet för en total omprofilering av stationerna som ska pågå i ett år innan alla är klara - det största omprofileringsprogrammet någonsin i Europa. Nya stationer byggs i Halmstad, Norrköping och

Ödeshög. Inför millennieskiftet läggs ett omfattande arbete ned på att säkra samtliga IT-system och andra viktiga system. Det kritiska 12-slaget kommer och går utan missöden.

OK Långshyttan fusionerar med OK ekonomisk förening, och därmed finns det sju OK-föreningar i landet, varav fyra är regionala och tre lokala. OK ekonomisk förening genomför en bytesaffär med Saab-Opel Sverige AB, vilket bland annat innebär att OK:s bilförsäljning vid Globen i Stockholm överläts och i stället förvärvas Saab-Opels verksamhet i Linköping och Motala.

Konkurrensverket misstänker att oljebolagen i Sverige samarbetat kring en rabattsanering under hösten och genomför en sk gryningsråd mot samtliga oljebolag och branschorganisationen SPI. Gryningsråder är en relativt ny företeelse i Sverige – men vanlig utomlands – och händelsen ges stor medial uppmärksamhet.

2000

Under året avslutas omprofileringen av samtliga bensinstationer i OKQ8-kedjan, inkluderat dem som drivs av andra OK-föreningar och återförsäljare. Den nya profilen ger en ökad tydlighet gentemot medlemmar och kunder.

Året präglas av ökande bensinpriser, främst till följd av att OPEC och de övriga oljeproducerande länderna under en längre tid genomfört kraftiga produktionsbegränsningar. Även dollarn är stark i förhållande till kronan, vilket bidrar till att bensinen på världsmarknaden i februari betingar ett pris på 300 dollar per ton, en tredubbling sedan samma tid året innan. I juni passerar priset för en liter 95-oktanig bensin i Sverige för första gången tio-kronorsstrecket. Totalmarknaden för drivmedel i landet minskar med 1,5 procent och många bilister minskar sina inköp från bemannade anläggningar till förmån för automathandeln. OKQ8 behåller positionen som marknadsledare med drygt 26 procents marknadsandel.

Nya bensinstationer invigs i Arboga, Kinna, Lidingö och Solna.

Ett samarbetsavtal sluts mellan OKQ8 och Volvo, vilket bland annat betyder att OKQ8-kort fungerar på Volvos bensinstationer och tvärtom. Samtliga OKQ8-butiker har ett sortiment av Volvos originalreservdelar.

OK-Förlaget AB bildar ett nytt dotterbolag, Anfor Kommunikation AB, för att ta hand om annonsförsäljningen för i första hand Vi Bilägare.

2001

Även år 2001 präglas starkt av det utvecklingsarbete som sker inom ramen för OK-Q8 AB. En förbättrad, mer enhetlig och kostnadseffektivare hantering införs inom butikssortimentet. Investeringar görs i ombyggnationer av vissa OKQ8-butiker för att möjliggöra för dem att erbjuda ett mer fullvärdigt sortiment av biltillbehör och fritidsprodukter.

Lantmännens etanolfabrik i Norrköping invigs den 28 mars av statsminister Göran Persson. Fabriken kommer att leverera etanol till bland annat OKQ8s depåer i Stockholm och Norrköping. Det innebär att bolaget från dessa depåer till bensinstationerna i närliggande områden kan

leverera bensin med fem procent inblandning av etanol. En viktig händelse i OKQ8s miljöarbete.

OK-rörelsen fyller 75 år. Antalet föreningar är sju och medlemmarna är över 1,6 miljoner svenska bilister.

VD:ar under 75 år

Bilägarnas Inköpscentral – IC

1926–1934	Casper Ehrenborg
1934–1946	Olof Rosmark
1946–1950	Henning Bergström
1950–1960	Henry Linderoth

Oljekonsumenternas förbund – OK

1946–1954	Sten Kjellberg
1954–1960	Arne Carlsson
1960–1963	Henry Linderoth
1963–1972	Sten Kjellberg
1972–1977	Harry Holmberg
1977–1983	Leif Lewin
1983–1986	Lennart Andersson

1986 upplöstes OK-förbundet, och OK-föreningarna verkar sedan dess utan centralorganisation. Genom en rad fusioner under framförallt 1990-talet reducerades antalet föreningar och den nya storföreningen OK ekonomisk förening skapades. I dag finns det fyra regionala och tre lokala föreningar i landet.

VD:ar i de regionala föreningarna 2001

OK ekonomisk förening	Göran Lindblå
OK Norrbotten	Staffan Larsson
OK Värmland	Hans Ferner
OK Västerbotten	Kjell Bragman

Chefer i de lokala föreningarna:

OK Köping	Thomas Mattsson
OK Piteå	Bo Renberg
OK Örnköldsvik	Roger Öhman

Profiler i OK:s historia

Olof Rosmark

Olof Rosmark var IC:s verkställande direktör från 1934. Under hans tid växte medlemsantalet från 4.000 till 21.000 medlemmar. När andra världskriget bröt ut 1939 tvingades han lägga om IC:s verksamhet till försälj-

ning av gengasaggregat.

Vid sin död strax efter krigets slut efterträddes han av Henning Bergström. En norrlänning som väl förstod glesbygdens behov av medlemsägda stationer. Han hade även litterära ambitioner och författade flera böcker. Bergström gick i pension 1950.

Henry Linderoth

Henry Linderoth verkade som verkställande direktör under åren 1950–1963 och började uppbyggnaden av den stora grossiströrelsen för bil tillbehör, som bilkooperationen nu dri-

ver. Biltillbehör av alla de slag började saluföras och under den tid då bilimporten började växa efter andra världskrigets slut fann bl a de östtyska bilarna IFA och Wartburg vägen till Sverige – en import som dock efter några år avstannade sedan Västeuropas bilindustrier återhämtat sig och lyckats återuppbygga sina bilfabriker. Det första OK-motellet i Öjebyn och motellet i Karlskrona var Linderoths verk.

Arne Carlsson

Arne Carlsson ledde OK under den tid man verkade som landets största inhemska oljeimportör, åren 1954–1960 då olje-kooperationen hade planer på att bygga upp ett eget bensinstationsnät under OK-märket i konkurrens med IC-stationerna i föreningsnätet. Efter 1963, då IC och OK definitivt slogs samman till en samlad enhet ledde Arne Carlsson svensk oljeprospektering bl a i södra delen av Östersjön och på och utanför Gotland men även i Medelhavet utanför Libyens kust och inne i landet.

Sten Kjellberg

Sten Kjellberg ledde med kraft OK Stockholms uppbyggnad och var ett självklart val som verkställande direktör när IC och OK fusionerades 1963. Under hans tid lanserades Snabbtankarna, självbetjäningstationer med sänkt bensinpris. Då kom också idén om OK-stationer med gör-det-själv-platser och butiks-
uppbyggnaden tog verkligen fart. För att motverka de utländska bensinkedjornas prismonopol började Sten Kjellberg planera OK-raffinaderiet i Brofjorden, något som staten också understödde, inte minst av beredskapsskäl. Under hans tid 1963–1972 blev OK det största oljeföretaget i Sverige med cirka 22% av totalmarknaden, där 10-talet företag kämpade om den ledande positionen.

Harry Holmberg

Efter att ha varit verkställande direktör för OK Stockholm efterträdde Harry Holmberg Sten Kjellberg som verkställande direktör i OK-förbundet. Han var tidigare teknisk chef och ansvarig för OK:s depåutbyggnad landet runt. Tillsammans med Kjellberg byggde han under otaliga resor i landet också upp bilägarföreningarna till ekonomiskt starka parter i rörelsen. Med sitt glada, utåtriktade sätt blev han en värdefull inspirationskälla, inte minst bland åkarkretsar och lastbilscentraler m.fl. organisationer som tilltalades av bilägarföreningarnas intressen och motiv. En längre tid var han också ordförande i Svenska Boxningsförbundet.

Leif Lewin

Leif Lewin kom till OK som ung pol.mag. och analytiker från Göteborg. Först biträdde han Sten Kjellberg och Harry Holmberg när lönsamhetsberäkningarna för OK-raffinaderiet skulle göras, därefter fick han som OK:s verkställande direktör fullfölja arbetet med att stärka OK på den svenska marknaden. När KF, Kooperativa Förbundet, sökte en ny verkställande direktör var den ekonomiskt lagde och principfaste Leif Lewin nära nog självskriven för posten, som också innebar att han även i fortsättningen kunde samordna arbetet mellan KF och OK, detta så mycket mer som han därmed också blev ordförande i OK Petroleums styrelse.

Lennart Andersson

Lennart Andersson efterträdde år 1983 Leif Lewin som verkställande direktör. Han var en stark drivkraft för uppbyggnaden av det rederi med allt större tankbåtar, som genom sina turer över världshaven sparade in miljoner i fraktavgifter till OK. Oljan fraktades då över världshaven i högre utsträckning än nu. Det var före exploateringen i Nordsjön.

Ulf Åberg

Ulf Åberg blev verkställande direktör i OK ekonomisk förening 1986. När "riks"-OK bildades 1963 kom Ulf Åberg från Västmanlands län till OK i samband med sammanslagningarna av en rad oljesäljande företag. Åberg med sin ungdomliga entusiasm och friska syn på bilägarrens intressen blev snart marknadschef för OK-rörelsen och var ett naturligt val när posten som verkställande direktör för OK Stockholm skulle besättas. OK Stockholm utvecklades efter ett flertal fusioner under 1990-talet till dagens "storförening", OK ekonomisk förening. I samband med föreningsstämman i OK ekonomisk förening 1997 gick Ulf Åberg i pension, och efterträddes på VD-posten av Göran Lindblå. Samtidigt valdes Åberg till ny ordförande i föreningens styrelse.

OK